

**Introductory information by
FACTUM CZ, s.r.o.**

ASPECT PAIRS OF CZECH VERBS

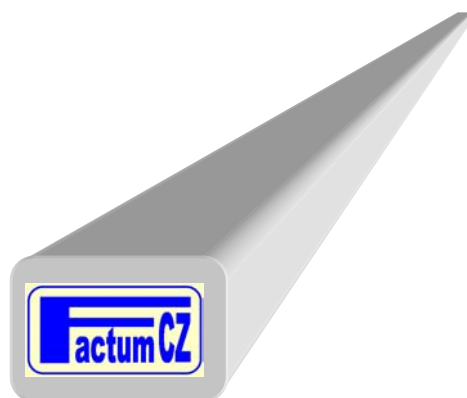
Karel Tahal

© FACTUM CZ, s.r.o., 2011

more than 800 entries
of verbs in aspect pairs

infinitives and
conjugation patterns

SUPPLEMENT

Karel Tahal
Czech Verb Aspect

at the end of the compendium

ASPECT PAIRS
OF CZECH VERBS

Karel Tahal

Written by: doc. PhDr. Karel Tahal, CSc.

© Factum CZ, s.r.o., 2011

INTRODUCTORY INFORMATION

The exposition of verb aspect is based on the same principles as in the handbook
A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE <http://www.factumcz.cz/>
See also the supplement at the end of this compendium.

The entries are arranged in the alphabetic order of imperfective verbs.

Czech Alphabet:

a	i	s
b	j	š
c	k	t
č	l	ť
d	m	u
e	n	v
f	o	z
g	p	ž
h	r	
ch	ř	

The imperfective verb (nedokonavé sloveso) is always introduced on the upper line, its perfective (dokonavé) counterpart on the lower line. The two verbs correspond to one lexical unit in other (non-Slavonic) languages. E.g.

< **překládat**
přeložit translate

< **otvírat**
otevřít open

If a verb only exists in the imperfective aspect (“monoaspective imperfective = imperfectivum tantum”), the absence of the perfective aspect is indicated by a zero sign on the lower line, e.g.

< **potřebovat** need
0

If, on the contrary, the verb only exists in the perfective aspect (“monoaspective perfective = perfectivum tantum”), the absence of the imperfective counterpart is indicated by a zero sign on the upper line, e.g.

< **0**
onemocnět fall ill

If one of the aspects is either rarely used or if it has a slightly different lexical meaning, the “unusual” item is bracketed. (The exact reasons are not discussed. See also the supplement at the end of this compendium.) E.g.

< **rozumět**
(porozumět) understand

< **(rodit se)**
narodit se be born

Apart from presenting the aspect pairs in the infinitive forms, even the information about the present tense conjugation is mentioned – according to the following principles:

Regular formal relations between the infinitive and the present tense forms are indicated by underlining the infinitive suffixes **-et, -ět, -it, -at, -ovat, -nout**, the verbs being conjugated as explained in chapter 13 of *A Grammar of Czech as a Foreign Language*, i.e.:

INFINITIVE	PRESENT TENSE ENDINGS	PAST PARTICIPLE
vidět	} -ím, -íš, -í, -íme, -íte, -í	viděl
slyšet		slyšel
mluvit		mluvil
dělat	-ám, -áš, -á, -áme, -áte, -ají	dělal
potřebovat	-uji, -uješ, -uje, -ujeme, -ujete, -ují	potřeboval
odmítnout	} -nu, -neš, -ne, -neme, -nete, -nou	odmítl (after a consonant)
promínout		promínl (after a vowel)

Mind that the present form of a perfective (dokonavé) verb refers to futurity!

- See *A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE*, chapter 16, as well as the supplement at the end of this compendium.

Verbs with other relations between the infinitive and the present forms are arranged like this:

- 1: the infinitive,
- 2: the 3rd person singular with the ending underlined (**-e, -í, -á**),
- 3: the past participle.

In such cases, the present tense forms follow one of the three regular patterns mentioned in “*A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE*“, chapter 13, i.e.

-u -eš -e -eme -ete -ou
-ím -íš -í -íme -íte -í (certain verbs -ějí)
-ám -áš -á -áme -áte -ají

e.g.:

číst, čte, četl

stát, stojí, stál

znát, zná, znal

The aspect and conjugation patterns are presented systematically.
Marginally, additional grammatical information is provided:

With verbs that always have a reflexive form (*reflexiva tantum*), the pronoun **se** or **si** respectively, is underlined, e.g.

<	dív<u>at se</u>	
	podív<u>at se</u>	look
<	představ<u>ovat si</u>	
	představ<u>it si</u>	imagine

(More information about reflexive verbs in “A Grammar ...“, chapters 19 and 50.)

Irregular imperatives are indicated by the exclamation mark, e.g.

<	půj<u>čov</u>at	
	půj<u>čít</u>; půj<u>č</u>!	lend

(Imperative see “A Grammar ...“, chapter 44.)

Irregular passive participles are presented after the abbreviation “pas.“, e.g.

<	přij<u>ma</u>t	
	přijm<u>out</u>, přijm<u>u</u>, přijal ; pas.: přijat	accept

(Passive voice see “A Grammar ...“, chapter 48.)

With some verbs requiring a syntactic object not in the Accusative, but in another grammatical case (*pád*), the appropriate “case questions“ (= interrogative pronouns) are used, i.e.

			<i>who</i>	<i>what</i>
Nominative	N	KDO	CO	
Accusative	A	KOHO	CO	
Genitive	G	KOHO	ČEHO	
Dative	D	KOMU	ČEMU	
Locative	L	(o) KOM	(o) ČEM	
Instrumental	I	KÝM	ČÍM	

(For the survey of declensions see “A Grammar ...“, chapter 33.)

E.g.:

<	rozum<u>ě</u>t		
	(porozum<u>ě</u>t)	komu/čemu	understand sb./sth.
<	ptát <u>se</u>, ptám <u>se</u>, ptal <u>se</u>		
	zeptat <u>se</u>, zeptám <u>se</u>, zeptal <u>se</u>	koho (G) na koho/co (A)	ask sb.about sb./sth.

The English translation serves for basic orientation only.

More detailed explanations can be found in dictionaries.

A

< akreditovat 0	accredit
< aktivovat 0	activate
< aktualizovat (zaktualizovat)	update
< analyzovat 0	analyze
< argumentovat 0	argue
< artikulovat 0	articulate

B

< balit zabalit	pack, wrap
< barvit nabarvit = obarvit	colour
< bát se , bojí se, bál se 0	koho/čeho fear, be afraid of sb/sth
< bavit (se) pobavit (se)	amuse (oneself)
< běhat 0	run (= move with quick steps) (iterative)
< běžet 0	run (= move with quick steps)
< bít , bije, bil 0	beat, strike
< blahopřát , blahopřeje, blahopřál poblahopřát, poblahopřeje, poblahopřál	congratulate
< blikat bliknout	twinkle

< blížit se = přibližovat se přiblížit se	approach
< bloudit zabloudit	stray, lose one's way
< blýskat se zablesknout se = blýsknout se	lighten
< bojovat 0	fight, struggle
< bolet <i>Bolí mě (A) hlava (N).</i> 0	ache <i>I have a headache.</i>
< bořit zbořit = rozbořit	demolish, pull down
< bránit (se) ubránit (se)	→ defend, resist → resist successfully
< brát, bere, bral vzít, vezme, vzal	take
< brečet 0	weep, cry
< brousit pas.: broušen nabrousit pas.: nabroušen	sharpen
< bruslit 0	skate
< brzdit zabrzdit	apply the breaks
< budovat vybudovat	build, construct
< bydlet 0	live (= reside)
< být, jsem, jsi, je, jsme, jste, jsou; byl; bud' 0	be

C

< cestovat 0	travel
< cítit (pocítit = ucítit)	feel

- < **citovat**
(ocitovat) quote, cite
- < **couvat**
couvnout back (= move backwards)
- < **cvičit**
(procvičit) exercise, practise

Č

- < **čekat**
počkat na koho/na co (A) wait for
- < **česat (se)**, češe (se), česal (se)
učesat (se), učeše (se), učesal (se) comb sb., comb (oneself)
- < **činit**
učinit do, amount, ...
- < **číslovat**
očíslovat number
- < **číst, čte**, četl pas.: čten
přečíst, přečte, přečetl pas.: přečten read
- < **čistit** pas.: čištěn
vyčistit pas.: vyčistěn clean
- < **členit = rozčleňovat**
rozčlenit subdivide, structure, break up

D

- < **darovat**
0 present (= donate)
- < **dařit se** *Daří se mu (D) dobře.* **He is well off.**
0
- < **dařit se**
podařit se succeed
- < **dávat**
dát, dá, dal komu (D) co (A) give sb. sth.
- < **dávat**
dát, dá, dal co (A) kam put / place sth. somewhere

<p> \langle dědit zdědit </p>		inherit
<p> \langle děkovat poděkovat </p>	komu (D) za co (A)	thank sb. for sth.
<p> \langle dělat udělat </p>		do, make
<p> \langle dělit = rozdělovat rozdělit </p>		divide
<p> \langle demonstrovat 0 </p>		demonstrate
<p> \langle diskutovat (prodiskutovat) </p>		discuss
<p> \langle dít se, děje se, dělo se 0 </p>		happen, occur
<p> \langle dívat se podívat se </p>	na koho/na co	look at sb./sth.
<p> \langle divit se podivit se </p>	komu/čemu	marvel, be surprised at
<p> \langle dobývat dobýt, dobude, dobyl </p>		conquer
<p> \langle dodávat dodat </p>		1: add ; 2: supply
<p> \langle dodržovat dodržet dodrž! </p>		keep, follow (promise, law...)
<p> \langle dohánět dohnat, dožene, dohnal </p>		catch, make up for
<p> \langle dohadovat se dohodnout se </p>		→ bargain → come to an agreement
<p> \langle dohlížet dohlédnout </p>		supervise
<p> \langle dokazovat dokázat, dokáže, dokázal </p>		prove, evidence
<p> \langle domlouvat se domluvit se </p>		make oneself understood
<p> \langle domnívat se 0 </p>		assume
<p> \langle dopadat dopadnout </p>		1: fall down, 2: go off

<	dopisovat si 0		keep up a correspondence
<	doplňovat doplnit		complete, supplement
<	doporučovat doporučit		recommend
<	dopravovat dopravit		transport
<	doručovat doručit		deliver (mail)
<	dostávat dostat , dostane , dostal		get, receive
<	dostávat se dostat se , dostane se , dostal se	kam	get to a place
<	dotýkat se dotknout se	koho/čeho	touch
<	doufat 0		hope
<	dovážet dovézt , doveze , dovezl ; pas.: dovezen		import
<	dovídat se dovědět se , doví se , dověděl se		get to know
<	dovolovat dovolit		allow, permit
<	držet drž! (udržet)		hold
<	dýchat (dýchnout)		breathe, respire

E

<	emigrovat 0		emigrate
<	existovat 0		exist

F

- < **filmovat**
zfilmovat = **nafilmovat** shoot a film
- < **financovat**
0 finance
- < **foukat**
(fouknout = zafoukat) blow
- < **fungovat**
0 function, operate

G

- < **gratulovat**
pogratulovat congratulate

H

- < **hádat**
uhodnout → guess
→ guess right
- < **hádat se**
(pohádat se) quarrel
- < **hájit** = **obhajovat**
obhájit defend
- < **hasit** pas.: hašen
uhasit pas.: uhašen extinguish, quench
- < **házet**
hodit throw, cast
- < **hlásit** = **ohlašovat** pas.: hlášen
ohlásit pas.: ohlášen report, announce
- < **hlasovat**
0 vote

< hledat 0		search, look for
< hodit se 0		suite, come in handy
< hodnotit zhodnotit	pas.: hodnocen pas.: zhodnocen	evaluate, assess
< honit 0		hunt, chase
< hořet shořet		burn (intransitive)
< hovořit (pohovořit)		talk
< hrát , hraje, hrál (zahrát, zahraje, zahrál)		1: play; 2: act
< hrozit (pohrozit)		threaten, menace
< hřát , hřeje, hřál = ohřívát (ohřát, ohřeje, ohřál)		warm, heat
< hýbat , hýbe, hýbal 1:čím 2: <u>se</u> hnout , hne, hnul		1: move sth; 2: move (oneself)

CH

< chápat , chápe, chápal pochopit		comprehend
< chladnout vychladnout		cool, get cold
< chlubit se pochlubit se		boast
< chodit 0		go, walk (<i>iterative</i>)
< chovat 0		raise, breed animals
< chovat se 0		behave

<	chránit chraň! ochránit ochraň!	protect
<	chtít , chci, chceš ... chtějí; chtěl 0	want
<	chutnat = ochutnávat ochutnat	(transitive) taste, degust
<	chutnat To (N) mi (D) chutná. 0	(intransitive) like (the taste of) <i>I like the meal.</i>
<	chválit pochválit	praise
<	chybět 0	be missing
<	chytat chytit	catch

I

<	imitovat 0	imitate
<	informovat 0	inform
<	instalovat (nainstalovat)	install
<	investovat 0	invest

J

<	jednat o čem 0	act, proceed, treat
<	jednat se o koho/o co 0	be concerned
<	jet , jede, jel ; jed'! 0	go (car, train ...)
<	jezdit 0	go (car, train ...) (<i>iterative</i>)

<p> < jíst, jí ... jedí; jedl jez! < (transit.) sníst, sní... snědí; snědl sněž! (intransit.) najíst se, nají se ..., najedl se </p>	eat
<p> < jít, jde, šel fut.: půjde 0 </p>	go, walk
<p> < jmenovat koho (A) kým (I) 0 </p>	name, appoint
<p> < jmenovat se <i>Jmenuje se ...</i> 0 </p>	be called <i>His name is ...</i>

K

<p> < kašlat, kašle, kašlal zakašlat, zakašle, zakašlal </p>	cough
<p> < kázat, káže, kázal 0 </p>	preach
<p> < kazit zkazit </p>	spoil
<p> < klanět se = uklánět se uklonit se </p>	bow, curtsy
<p> < klepat, klepe, klepal zaklepat, zaklepe, zaklepal </p>	knock, tap
<p> < klesat klesnout </p>	sink, fall
<p> < koktat (zakoktat) </p>	stammer, stutter
<p> < kolísat (zakolísat) </p>	waver, fluctuate
<p> < kombinovat zkombinovat </p>	combine
<p> < komplikovat zkomplikovat </p>	complicate
<p> < konat vykonat </p>	perform, accomplish
<p> < kontrolovat zkontrolovat </p>	check

< konverzovat 0	converse (talk)
< kopat , kope, kopal kopnout	1: dig; 2: kick
< koupat (se) , koupe (se), koupal (se) vykoupat (se) , vykoupe (se), vykoupal (se)	bath, bathe
< kouřit (zakouřit si)	smoke
< kousat , kouše, kousal kousnout	bite
< krájet ukrojit	cut, carve, slice
< krást , krade, kradl ukrást , ukradne, ukradl	steal
< kreslit nakreslit	draw (pictures)
< krmit nakrmit	feed
< krýt , kryje, kryl = přikrývat přikrýt , přikryje, přikryl	cover
< křičet křiknout	shout
< kupovat koupit	buy
< kývat , kýve, kýval kývnout	nod

L

< ladit naladit	tune
< ladit sladit	coordinate
< lákat (zlákat)	allure

<	lám<u>a</u>t , lá <u>m</u> e, lám <u>a</u> l		break, fracture
	zlom<u>i</u>t		
<	lé<u>č</u>it		cure
	vylé<u>č</u>it		
<	leh<u>a</u>t <u>s</u>i		lie down
	lehn<u>o</u>u<u>t</u> <u>s</u>i		
<	lek<u>a</u>t <u>s</u>e	koho/čeho	get scared of
	lekn<u>o</u>u<u>t</u> <u>s</u>e		
<	lep<u>i</u>t		glue
	slep<u>i</u>t		
<	leskn<u>o</u>u<u>t</u> <u>s</u>e		glisten
	0		
<	lét<u>a</u>t		fly (<i>iterative</i>)
	0		
<	letě<u>t</u>		fly
	0		
<	léz<u>t</u> , le <u>z</u> e, le <u>z</u> l		creap, crawl
	0		
<	lež<u>e</u>t		lie (= be at rest)
	0		
<	lh<u>a</u>t , l <u>ž</u> e, lh <u>a</u> l		lie (make false statement)
	0		
<	lí<u>b</u>a<u>t</u>		kiss
	políb<u>i</u>t		
<	lí<u>b</u>i<u>t</u> <u>s</u>e	<i>Ta kniha (N) se mu(D) líbila.</i>	like <i>He liked the book.</i>
	0		
<	líš<u>i</u>t <u>s</u>e	od koho/od čeho	differ from
	0		
<	lít , lí <u>j</u> e, líl = nalév<u>a</u>t		pour
	nalít , nali <u>j</u> e, nalil		
<	lit<u>o</u>vat		regret, be sorry
	(polit<u>o</u>vat)		
<	louč<u>i</u>t <u>s</u>e		take leave
	rozlouč<u>i</u>t <u>s</u>e		
<	lux<u>o</u>vat		hoover, vacuum clean
	vylux<u>o</u>vat		
<	lyž<u>o</u>vat		ski
	(zalyž<u>o</u>vat <u>s</u>i)		

M

< malovat namalovat	paint
< mávat zamávat = mávnout	wave
< mazat , maže, mazal smazat , smaže, smazal	delete
< mazat , maže, mazal namazat , namaže, namazal	lubricate
< měřit změřit	measure (trans.)
< měřit 0	measure (intrans.)
< míchat zamíchat	mix, blend, stir
< milovat 0	love
< mít , má, měl	have
< mizet zmizet	disappear
< mlčet mlč! 0	be silent
< mlít , mele, mlel umlít , umele, umlel	grind, mill
< mluvit (promluvit)	speak, talk
< mocet , může, mohl 0	can (modal verb)
< močit vymočit se	urinate
< muset 0	must (modal verb)

- < **mýlit se**
zmýlit se be mistaken, err
- < **myslet**
0 think
- < **mýt (se), myje (se), myl (se)**
umýt (se), umyje (se), umyl (se) wash (oneself)

N

- < **nabízet**
nabídnout offer
- < **nahrávat**
nahrát, nahraje, nahrál record, tape, upload
- < **nahrazovat**
nahradit replace
- < **nacházet**
najít, najde, našel find
- < **0**
nachladnout catch a cold
- < **najímat**
najmout, najme, najal; pas.: najat hire
- < **nakládat**
naložit load
- < **naklánět se**
naklonit se incline, lean
- < **nakupovat**
nakoupit buy, purchase
- < **nalézat** = **nacházet**
nalézt, nalezne, nalezl = **najít, najde, našel** find
- < **napodobovat**
napodobit imitate
- < **nařizovat**
nařít order, command; set up (a device)
- < **nastávat**
nastat, nastane, nastal occur, turn up

<	nastupovat nastoupit		get on, board
<	natáčet natočit		roll up, shoot a film
<	navrhovat navrhnout	pas.: navržen	suggest, propose
<	navštěvovat navštívit		visit
<	nechávat nechat		leave, let, quit
<	nenávidět 0		hate, detest
<	nést, nese, nesl 0		carry, bear
<	ničit zničit		destroy
<	nosit 0		carry, bear (<i>iterative</i>)
<	nudit se 0		be bored
<	nutit pas.: nucen přinutit pas.: přinucen = donutit pas.: donucen		force, compel

O

<	obdivovat 0		admire
<	0 obdržet		obtain, receive
<	obědvat naobědvat se		have lunch
<	obětovat 0		sacrifice, devote
<	obcházet obejít, obejde, obešel		1: walk around; 2: evade

< obhájovat obhájit	defend
< obíhat oběhnout	circulate
< objednávat objednat	order, book
< objevovat objevit	discover
< objevovat se objevit se	appear, turn up
< objímat obejmout , obejm <u>e</u> , objal	embrace
< oblékat se obléknout se pas. oblečen	clothe, dress
< obnovovat obnovit	renew
< obouvat se obout se , obuje se, obul se	put on shoes
< obracet (se) obrátit (se)	turn round
< obsahovat (obsáhnout pas. obsažen)	contain
< obsazovat obsadit pas. obsazen	occupy
< obsluhovat obsloužit	attend, serve
< obstarávat obstarat	provide, supply
< obtěžovat 0	trouble, bother
< obviňovat obvinít	accuse, blame
< oceňovat ocenit	appreciate
< očekávat 0	expect
< odbočovat odbočit	turn, deviate

<p> \angle oddělovat oddělit </p>	separate
<p> \angle odehrávat se odehrát se, odehraje se, odehrál se </p>	take place
<p> \angle odesílat odeslat, odešle, odeslal </p>	send
<p> \angle odhadovat odhadnout </p>	estimate
<p> \angle odhalovat odhalit </p>	disclose, reveal
<p> \angle odhazovat odhodit odhod! pas.: odhozen </p>	throw away
<p> \angle odhlašovat se odhlásit se pas.: odhlášen </p>	log out
<p> \angle odcházet odejít, odejde, odešel </p>	go away, leave (on foot)
<p> \angle odjíždět odjet, odjede, odjel </p>	go away, depart (car, train ..)
<p> \angle odkládat odložit </p>	1: postpone; 2: lay aside
<p> \angle odlétat odletět </p>	depart (airplane)
<p> \angle odlišovat odlišit </p>	distinguish, differentiate
<p> \angle odměňovat odměnit </p>	reward
<p> \angle odmítat odmítnout </p>	refuse, reject
<p> \angle odmykat odemknout, odemkne, odemkl </p>	unlock
<p> \angle odnášet odnést, odnese, odnesl </p>	carry away
<p> \angle odpočívat odpočinout si </p>	relax, take a rest
<p> \angle odpojovat odpojit </p>	disconnect
<p> \angle odpouštět odpustit odpust! pas.: odpuštěn </p>	forgive

<p> \angle odpovídat odpovědět, odpoví, odpověděl, odpověz! </p>	answer
<p> \angle odpovídat čemu 0 </p>	conform to, agree with sth.
<p> \angle odpovídat za koho / za co 0 </p>	be responsible for
<p> \angle odstraňovat odstranit </p>	remove, delete
<p> \angle odsuzovat odsoudit pas.: odsouzen </p>	condemn, sentence
<p> \angle odvážet odvézt, odveze, odvezl </p>	carry away (ba car ...)
<p> \angle ohraničovat ohraničit </p>	confine, demarcate
<p> \angle ochutnávat ochutnat </p>	taste, degust
<p> \angle omezovat omezit </p>	restrict, constrain
<p> \angle omlouvát se omluvit se </p>	apologize
<p> \angle 0 onemocnět </p>	fall ill
<p> \angle opakovat zopakovat </p>	repeat
<p> \angle opalovat se opálit se </p>	sunbathe
<p> \angle operovat 0 </p>	operate
<p> \angle opírat se opřít se, opře se, opřel se </p>	lean
<p> \angle opisovat opsat, opiše, opsal </p>	copy
<p> \angle opouštět opustit opustí! pas.: opuštěn </p>	leave, abandon
<p> \angle opravovat opravit </p>	1: correct; 2: repair
<p> \angle organizovat zorganizovat </p>	organize

<	oslavovat oslav <u>it</u>	celebrate
<	oslovovat oslov <u>it</u>	address, speak to
<	ospravedlňovat ospravedln <u>it</u>	justify
<	ošetřovat ošetř <u>it</u>	nurse, tend
<	otvírat otevř <u>it</u> , otevře, otevřel	open
<	ovládat ovlád <u>nout</u>	control, master
<	ovlivňovat ovlivn <u>it</u>	influence, affect
<	označovat označ <u>it</u>	mark, indicate
<	oznamovat oznám <u>it</u>	announce
<	ozývat se ozvat <u>se</u> , ozve <u>se</u> , ozval <u>se</u>	1: reverberate; 2: make o.s. heard

P

<	padat spad <u>nout</u>	fall down
<	0 padě <u>lat</u>	falsify, forge
<	páchat spá <u>chat</u>	commit
<	páchnout 0	stink
<	pálit spál <u>it</u>	burn

<	pamatovat (si) (zapamatovat si)		remember
<	parkovat zaparkovat		park (a car)
<	pašovat propašovat		smuggle
<	pátrat po kom/po čem 0		search for
<	patřit komu / k čemu 0		belong to sb. / to sth.
<	pěstovat vypěstovat		cultivate, grow
<	pěstovat 0		engage in, go in for
<	pískat písknout = zapískat		whistle
<	pít, pije, pil < (transit.) vypít, vypije, vypil; pas.: vypít < (intransit.) napít se, napije se, napil se		drink
<	plakat, pláče, plakal (zaplakat, zapláče, zaplakal)		cry, weep
<	plánovat naplánovat		plan
<	platit pas.: placen zaplatit pas.: zaplacen		pay
<	platit 0		be valid, hold good
<	plavat, plave, plaval (zaplavat si, zaplave si, zaplaval si)		swim
<	plést se, plete se, pletl se splést se, splete se, spletl se		make a mistake
<	plést si, plete si, pletl si splést si, splete si, spletl si	co (A) s čím (I)	confuse sth. with sth.
<	plnit plň! splnit splň!		fulfil
<	plout, pluje, plul 0		float; sail

<	plýtvat 0	čím	waste sth.
<	počítat spočítat = vypočítat		count, calculate
<	podávat podat		hand, pass
<	podceňovat podcenit		underestimate
<	podepisovat podepsat , podepíše , podepsal ; podepiš!		sign
<	podezírat = podezřívat 0		suspect
<	podnikat podniknout		undertake, take (an action)
<	podnikat 0		carry business
<	podobat se 0	komu/čemu	resemble
<	podotýkat podotknout		point out
<	podporovat (podpořit)		support
<	podvádět podvést , podvede , podvedl		deceive, cheat
<	pohybovat pohnout	čím	move sth.
<	pohybovat se pohnout se		move
<	pochybovat 0	o čem	doubt sth.
<	pojišťovat pojistit	pas.: pojištěn	insure
<	pokládat položít		lay, put down
<	pokládat 0	koho (A) za koho (A)	consider sb for, consider sb to be
<	pokoušet 0		tempt

<p> \angle <u>pokoušet se</u> <u>pokusit se</u> </p>		try, attempt
<p> \angle <u>pokračovat</u> v čem 0 </p>		continue, go on doing sth.
<p> \angle <u>polykat</u> <u>polknout</u> </p>		swallow
<p> \angle <u>pomáhat</u> <u>pomocť</u>, pomůž<u>e</u>, pomohl; pomoz! komu/č<u>emu</u> </p>		help sb./sth.
<p> \angle <u>popisovat</u> <u>popsat</u>, popí<u>še</u>, pops<u>al</u>; popí<u>š</u>! pas.: pops<u>án</u> </p>		describe
<p> \angle <u>porážet</u> <u>porazit</u> pas.: pora<u>žen</u> </p>		defeat
<p> \angle <u>poroučet</u> <u>poručit</u> </p>		order, command
<p> \angle <u>porovnávat</u> <u>porovnat</u> </p>		compare
<p> \angle <u>porušovat</u> <u>porušit</u> </p>		break, infringe
<p> \angle <u>pořádat</u> <u>uspořádat</u> </p>		arrange
<p> \angle <u>posílat</u> <u>poslat</u>, poš<u>le</u>, posl<u>al</u> </p>		send
<p> \angle <u>poskytovat</u> <u>poskytnout</u> </p>		provide, render
<p> \angle <u>poslouchat</u> <u>(poslechnout si)</u> </p>		listen
<p> \angle <u>poslouchat</u> <u>poslechnout</u> </p>		obey
<p> \angle <u>pospíchat</u> <u>(pospížit si)</u> pospě<u>š</u> si!) </p>		hurry
<p> \angle <u>potit se</u> <u>zapotit se</u> </p>		sweat, perspire
<p> \angle <u>potkávat</u> <u>potkat</u> </p>		meet
<p> \angle <u>potřebovat</u> 0 </p>		need
<p> \angle <u>potvrzovat</u> <u>potvrdit</u> potvr<u>d</u>! pas.: potvr<u>zen</u> </p>		confirm, acknowledge

<p> \angle poučovat poučit </p>		instruct
<p> \angle pouštět pustit pust'! </p>		let go, release
<p> \angle používat použit, použij_e, použil; použij! </p>		use, apply
<p> \angle považovat koho/co(A) za koho/co (A) 0 </p>		consider sb./sth. for
<p> \angle povídat povědět, poví... povědí, pověděl; pověz! </p>		talk, tell, narrate
<p> \angle povzbuzovat povzbudit pas. povzbuzen </p>		encourage
<p> \angle pozdravovat koho (A) od koho (G) 0 </p>		give one's regards to
<p> \angle poznámenávat poznámenat </p>		remark
<p> \angle poznávat poznat </p>		recognize
<p> \angle pozorovat (zpozorovat) </p>		→ observe, watch → notice
<p> \angle pracovat 0 </p>		work
<p> \angle pramenit 0 </p>		spring, rise, issue
<p> \angle prát, pře_e, pral vyprat, vypere_e, vypral </p>		laundry
<p> \angle prát se, pře_e se, pral se poprat se, popere_e se, popral se </p>		fight,, scuffle, clash
<p> \angle probíhat proběhnout </p>		proceed
<p> \angle probouzet (se) probudit (se) pas.: probuzen </p>		wake
<p> \angle prodávat prodat </p>		sell
<p> \angle prodlužovat prodloužit </p>		prolonge, extend
<p> \angle prohlížet (si) prohlédnout (si) </p>		examine, inspect; sightsee

<p> prohrávat prohrát, prohraj<u>e</u>, prohrál </p>	lose (battle, match)
<p> projednávat projednat </p>	discuss, treat
<p> projevovat projevít </p>	display, demonstrate, show
<p> promíjet prominout promiň! </p>	excuse
<p> pronajímat pronajmout, pronajm<u>e</u>, pronajal ; pas.: pronaját </p>	let on hire, let on lease
<p> pronásledovat 0 </p>	persecute
<p> prosit poprosit </p>	beg, ask
<p> protestovat 0 </p>	protest
<p> provádět provést, proved<u>e</u>, provedl; pas.: proveden </p>	carry out, pursue
<p> provokovat (vyprovokovat) </p>	provoke, incite
<p> provozovat 0 </p>	conduct, practice (carry on)
<p> prozrazovat prozradit prozrad'! pas.: prozrazen </p>	reveal, disclose
<p> prožívat prožít, prožij<u>e</u>, prožil </p>	experience, live through
<p> pršet, prší, pršelo 0 </p>	rain
<p> přát, přeje, přál popřát, popřeje, popřál komu (D) co (A) </p>	wish sb. sth.
<p> přát si, přeje si, přál si 0 </p>	wish, desire
<p> přeceňovat přecenit </p>	overestimate, overrate
<p> předělávat předělat </p>	do again, re-make
<p> předjíždět předjet, předjed<u>e</u>, předjel ; předjed'! </p>	overtake (car)

<p> \angle předplácet předplatit pas.: předplacen </p>	subscribe
<p> \angle předpokládat 0 </p>	suppose
<p> \angle předpovídat předpovědět, předpoví, předpověděl </p>	forecast, foretell, predict
<p> \angle představovat představit </p>	introduce, present
<p> \angle představovat si představit si </p>	imagine
<p> \angle předstírat 0 </p>	pretend, simulate
<p> \angle předvádět předvést, předvede, předvedl </p>	show, demonstrate, perform
<p> \angle předvídat 0 </p>	foresee, anticipate
<p> \angle přehánět přehnat, přežene, přehnal </p>	exaggerate
<p> \angle přehodnocovat přehodnotit pas.: přehodnocen </p>	re-value
<p> \angle přehrávat přehrát, přehraje, přehrál </p>	replay
<p> \angle přecházet přejít, přejde, přešel </p>	cross, go over
<p> \angle překážet 0 </p>	obstruct, be in the way
<p> \angle překládat přeložit </p>	1: ranslate; 2: reload
<p> \angle překvapovat překvapit </p>	surprise
<p> \angle přemáhat přemoct, přemůže, přemohl; pas.: přemožen </p>	overcome, overpower
<p> \angle přemlouvát přemluvit </p>	persuade
<p> \angle přemýšlet 0 </p>	think, ponder, contemplate
<p> \angle přepisovat přepsat, přepíše, přepsat </p>	re-write

<p> ⟨ přerušovat přerušit </p>	interrupt
<p> ⟨ přeskakovat přeskočit </p>	jump over, skip
<p> ⟨ přestávat přestat, přestane, přestal ; přestaň! + infinitive </p>	stop cease,
<p> ⟨ přestupovat přestoupit ; přestup! </p>	change (train)
<p> ⟨ přesvědčovat přesvědčit </p>	convince
<p> ⟨ převlékat (se) převléknout (se) ; pas.: převlečen </p>	change one's clothes
<p> ⟨ převládat převládnout </p>	prevail
<p> ⟨ převracet převrátit pas. převrácen </p>	turn over, reverse
<p> ⟨ přezouvat (se) přezout (se), přezuje (se), přezul (se) </p>	change one's shoes
<p> ⟨ přibližovat se = blížit se přiblížit se </p>	approach
<p> ⟨ přihlašovat se přihlásit se pas.přihlášen </p>	register, log in
<p> ⟨ přicházet přijít, přijde, přišel </p>	come (walking)
<p> ⟨ přijímat přijmout, přijme, přijal; pas.: přijat </p>	accept
<p> ⟨ přijíždět přijet, přijede, přijel </p>	arrive, come (car, train ...)
<p> ⟨ příkazovat příkázat, příkáže, příkázal ; příkaž! </p>	command, order
<p> ⟨ přikrývat přikrýt, přikryje, přikryl </p>	cover
<p> ⟨ přilétat přiletět </p>	arrive (airplane)
<p> ⟨ přinášet přinést, přinese, přinesl </p>	bring
<p> ⟨ připomínat komu co připomenout, připomene, připomněl; připomeň! </p>	remind sb. of sth.

<p> \angle připojovat připojit </p>		connect
<p> \angle připravovat připravit </p>		prepare
<p> \angle přirovnávat koho/co ke komu/k čemu přirovnat </p>		compare sb./sth. with sb./sth.
<p> \angle přispívat přispět, přispěje, přispěl </p>		contribute
<p> \angle přistávat přistát, přistane, přistál </p>		land (aircraft), disembark
<p> \angle přistupovat přistoupit </p>		step nearer; proceed
<p> \angle přitahovat přitáhnout </p>		attract
<p> \angle přiznávat přiznat </p>		confess, admit, concede
<p> \angle přizpůsobovat přizpůsobit </p>		adapt
<p> \angle psát, píše, psal; piš! napsat, napíše, napsal; napiš! </p>		write
<p> \angle ptát se, ptá se, ptal se zeptat se koho (G) na koho/na co </p>		ask, inquire
<p> \angle publikovat 0 </p>		publish
<p> \angle půjčovat půjčit; půjč! </p>		lend
<p> \angle půjčovat si = vypůjčovat si půjčit si = vypůjčit si </p>		borrow
<p> \angle půlit rozpůlit </p>		bisect, half
<p> \angle působit způsobit </p>		cause, bring along
<p> \angle působit 0 </p>		operate, work

R

<	radit poradit	komu	advise, counsel
<	radit se poradit se	s kým o čem	consult
<	radovat se (zaradovat se)		rejoice
<	(zraňovat) zranit = ranit		hurt, wound
<	reagovat (zareagovat)		react
<	recitovat zarecitovat		recite, declaim
<	referovat (poreferovat)		report
<	registrovat zaregistrovat		register
<	reorganizovat zreorganizovat		reorganize
<	rezavět zrezavět		corrode, get rusty
<	rodit porodit		give birth
<	rodit se narodit se	pas.: narozen	be born
<	rovnat srovnat		straighten; adjust
<	srovnávat srovnat		compare
<	rozbíjet rozbít, rozbije, rozbil		break, smash
<	rozčilovat se rozčilit se		get angry, lose temper
<	rozdávat rozdat		hand out
<	rozdělovat rozdělit		divide

<p> \angle rozebírat rozebrat, rozeber<u>e</u>, rozebral </p>	analyse, take into parts
<p> \angle rozednívat se rozednit se, rozední<u> se</u>, rozednělo <u>se</u> </p>	dawn
<p> \angle rozeznávat rozeznat </p>	distinguish
<p> \angle rozhazovat rozházet </p>	scatter, disarray
<p> \angle rozhodovat (se) rozhodnout (se) </p>	decide, determine
<p> \angle rozcházet se rozejít se, rozejdou <u>se</u>, rozešli <u>se</u> </p>	disperse, go asunder
<p> \angle rozjíždět se rozjet se </p>	start moving (vehicle)
<p> \angle rozkazovat rozkázat, rozkáže, rozkázal </p>	command
<p> \angle rozlišovat = rozeznávat rozlišit = rozeznat </p>	distinguish
<p> \angle rozpadat se rozpadnout se </p>	fall apart, decay
<p> \angle rozsvěcovat rozsvítit pas.: rozsvícen </p>	switch on light
<p> \angle rozšiřovat rozšířit </p>	broaden, proliferate
<p> \angle rozumět (porozumět) </p>	understand
<p> \angle rozvíjet rozvinout </p>	develop
<p> \angle růst, roste, rostl = vyrůstat vyrůst, vyroste, vyrostl </p>	grow
<p> \angle rušit = vyrušovat vyrušit </p>	disturb, interfere
<p> \angle rušit zrušit </p>	cancel, abolish
<p> \angle rušit (<i>rádio</i>) 0 </p>	jam (radio)

Ř

<	řadit seřadit	range, line up
<	řadit 0	rage
<	řešit vyřešit	solve
<	řezat , řeže, řezal (říznout)	cut, saw
<	řídít řídí! pas.: řízen 0	operate, manage, drive (a car)
<	říkat říct , řekne, řekl ; pas.: řečen	say, tell

S

<	sahat sáhnout	reach, touch, grasp
<	sázet zasadit	plant
<	sázet (se) vsadit (se)	make a bet, gamble
<	sbírat sebrat , sebere, sebral	pick up
<	sbírat 0	collect
<	sčítat sečíst , sečte, sečetl	add (together, up)
<	sdělovat sdělit	inform, communicate
<	sedat si sednout si	sit down
<	sedět 0	sit

<p> \angle selhávat selhat, selže, selhal </p>	fail
<p> \angle seřazovat = řadit seřadit pas.: seřazen </p>	range, line up
<p> \angle sestavovat sestavit </p>	set together, compile
<p> \angle sestupovat sestoupit </p>	descend
<p> \angle setkávat se setkat se </p>	meet
<p> \angle seznamovat (se) seznámit (se) </p>	acquaint
<p> \angle shánět sehnat, sežene, sehnal </p>	<p>→ hunt for, search → lay hand on, find</p>
<p> \angle shodovat se shodnout se </p>	conform, agree
<p> \angle shrnovat shrnout </p>	sum up
<p> \angle shromažďovat (se) shromáždit (se) </p>	gather, assemble
<p> \angle scházet se sejít se, sejdou se, sešli se </p>	gather, meet
<p> \angle schovávat schovat </p>	hide
<p> \angle schvalovat schválit </p>	approve, endorse
<p> \angle sílit = zesilovat zesílit </p>	become strong, amplify
<p> \angle sít, seje, sel zasít, zaseje, zasel </p>	sow
<p> \angle sjednocovat sjednotit pas.: sjednocen </p>	unite, unify
<p> \angle skákat, skáče, skákal skočit </p>	jump
<p> \angle skládat složit </p>	make up, compose
<p> \angle skládat se z čeho 0 </p>	consist of

<p> \angle sklízet sklidit pas.: sklizen </p>	reap, harvest
<p> \angle skrývat skrýt, skryje, skryl </p>	hide
<p> \angle slábnout zeslábnout </p>	grow weak, fade
<p> \angle sladit pas.: slazen osladit pas.: oslazen </p>	sweeten
<p> \angle (slad'ovat) sladit pas.: sladěn </p>	accord, coordinate
<p> \angle slavit = oslavovat oslavit </p>	celebrate
<p> \angle sledovat 0 </p>	observe, persue
<p> \angle slibovat slíbit komu (D) co (A) </p>	promise sb. sth.
<p> \angle sloužit (posloužit) </p>	serve
<p> \angle slučovat sloučit </p>	fuse, combine
<p> \angle slušet <i>Ta košile (N) ti (D) sluší.</i> 0 </p>	suit(a dress) <i>The shirt suits you.</i>
<p> \angle slyšet (uslyšet) </p>	hear
<p> \angle smát se, směje se, smál se ; směj se! komu/čemu zasmát se, zasměje se, zasmál se ; zasměj se! </p>	laugh at
<p> \angle smazávat = mazat, maže, mazal ; maž! smazat, smaže, smazal; smaž! </p>	erase, delete
<p> \angle smět 0 </p>	may
<p> \angle sněžit </p>	snow
<p> \angle snídat nasnídat se </p>	have breakfast
<p> \angle snít, sní, snil 0 </p>	dream, fantasize
<p> \angle snižovat snižit </p>	lower, cut down

<	solit osolit		salt
<	soudit 0		judge
<	souhlasit 0		agree
<	sousedit 0	s kým/s čím	neighbour upon
<	soustředovat (se) soustředit (se)		concentrate
<	soutěžit 0		compete
<	souviset 0	s kým / s čím	hang together, interrelate
<	spalovat = pálit spálit		burn (transitive)
<	spát, spí, spal (vyspat se, vyspí se, vyspal se)		sleep
<	specializovat se 0	na co	specialize in
<	spěchat = pospíchat (pospíší si)		hurry
<	0 spiknout se	proti komu	conspire
<	splácet splatit	pas.: splacen	repay
<	spojovat spojit		connect, link together
<	(spokojovat se) spokojit se		be satisfied
<	spoléhat (se) spolehnout (se)	na koho/na co	rely on
<	spolupracovat 0		cooperate
<	spořit uspořit		save (money)
<	spotřebovávat spotřebovat		consume

<p> < spravovat sprav<u>it</u> </p>		repair, mend
<p> < spravovat 0 </p>		administer, manage
<p> < srážet se sraz<u>it</u> se </p>		1: knock together; 2: shrink
<p> < srovnávat srovn<u>at</u> </p>		compare
<p> < stačit 0 </p>	<i>To stačí.</i>	suffice <i>That's enough.</i>
<p> < stahovat stáhn<u>out</u> </p>		download
<p> < starat se postar<u>at se</u> </p>	o koho/ o co	take care of
<p> < starat se 0 </p>	<i>Nestarej se o to.</i>	worry <i>Don't worry about it.</i>
<p> < stávat se stát <u>se</u>, stane <u>se</u>, stalo <u>se</u> </p>	intrans. <i>Co se stalo?</i>	happen <i>What happened?</i>
<p> < stávat se kým/čím stát <u>se</u>, stane <u>se</u>, stal <u>se</u> </p>	<i>Stal se učitelem.</i>	become <i>He became a teacher.</i>
<p> < stavět postav<u>it</u> </p>		build
<p> < stávkovat 0 </p>		be on strikes
<p> < stěhovat se přestěhov<u>at se</u> </p>		move house, migrate
<p> < stěžovat si (postěžovat <u>si</u>) </p>	na koho/ na co	complain of
<p> < stíhat 0 </p>		prosecute
<p> < (stíhat) stihn<u>out</u> </p>		catch up with (a bus)
<p> < stlát, stele, stlal ustlat, ustele, ustlal </p>		make the bed
<p> < stmívat se setm<u>ět se</u> </p>		get dark
<p> < stoupat stoupn<u>out</u> </p>		uprise, mount

<	<u>strkat</u> <u>strčit</u>		shove, stick, shoulder
<	<u>střídat</u> <u>vystřídat</u>		alternate
<	<u>stříhat</u> <u>ostříhat</u>		cut with scissors
<	<u>střílet</u> <u>střelit</u>		shot, fire
<	<u>studovat</u> 0		study
<	<u>stydět se</u> (<u>zastydět se</u>)		be shy, feel ashamed
<	<u>stýkat se</u> s kým 0		be in touch with sb.
<	<u>stýskat se</u> <i>Stýská se mi (D) po tobě (L).</i> 0		miss <i>I miss you.</i>
<	<u>sušit</u> <u>usušit</u>		dry
<	<u>svačit</u> <u>nasvačit se</u>		have a snack
<	<u>svědčit</u> 0		witness, bear evidence
<	<u>svítit</u> 0		shine
<	<u>svlékat se</u> <u>svléknout se</u>		take off clothes, strip
<	<u>sypat</u> , <u>sype</u> , <u>sypal</u> <u>nasypat</u> , <u>nasype</u> , <u>nasypal</u>		strew

Š

<	<u>šeptat</u> <u>zašeptat</u>		whisper
<	<u>šetřit</u> 0	čím	economize
<	<u>šetřit</u> <u>ušetřit</u> = <u>našetřit</u>	(peníze)	save (money)

<	šířit (se) rozšířit (se)	widen, spread
<	šít , šije, šil ušít , ušije, ušil	sew
<	škodit uškodit	harm
<	školit (vyškolit)	train, school
<	šlapat , šlapu, šlapal šlápnout	step, tread
<	šplhat vyšplhat	climb
<	štěkat štěknout = zaštěkat	bark

T

<	tahat 0	pull, draw – (<i>iterative</i>)
<	táhnout 0	pas.: tažen pull, draw
<	tancovat (zatancovat si)	dance
<	tankovat natankovat	tank, fill
<	téct , teče, tekl 0	flow, stream, run
<	telefonovat zatelefonovat	komu phone, ring up sb.
<	těšit potěšit	delight
<	těšit se 0	na koho/co look forward to sb./sth.
<	těžit vytěžit	extract, exploit
<	tisknout stisknout	squeeze

<	tisknout vytisknout	(knihy, noviny)	print, press
<	tlačit 0		push
<	tlumočit (přetlumočit)		interpret
<	točit (se) = otáčet (se) otočit (se)		turn round, rotate
<	toužit (zatoužit)	po kom/po čem	long for sb./sth.
<	trávit strávit		spend (time)
<	trávit = otrávenovat otrávit		poison; trouble, bother
<	trefit 0		hit the target
<	trestat potrestat		punish
<	trhat (utrhnout)		tear, pick
<	troufat si troufnout si		dare, venture
<	trpět 0	čím	suffer from
<	trvat 0		last, take time
<	třást (se), třese (se), třásl (se) zatřást (se), zatřeše (se), zatřásl (se)		shake, shiver
<	třpytit se zatřpytit se		twinkle, glitter
<	tušit (vytušit)		suspect, anticipate
<	tvořit utvořit = vytvořit = stvořit		create
<	tvrdit (potvrdit)		assert, affirm
<	tykat 0	komu	address sb. as “ty“

< **týkat se** koho/čeho
0

concern

< **týrat**
utýrat

torment, maltreat

ř

< **řukat**
zařukat = **řuknout**

tap

U

< **ubírat**
ubrat, ubere, ubral

take away, reduce

< **ubližovat**
ubližit komu

harm sb.

< **účastnit se** = **zúčastňovat se** čeho
zúčastnit se

participate

< **učit**
naučit

teach

< **učit se**
naučit se

learn

< **udávat**
udat

indicate

< **ujišťovat**
ujistit pas.: ujistěn

assure

< **ukazovat**
ukázat, ukáže, ukázal ukaž!

show; point

< **ukládat**
uložit

save, deposit

< **uklidňovat**
uklidnit

calm, tranquilize

< **uklízet**
uklidit pas.: uklizen

tidy up

< **ulehčovat**
ulehčit

facilitate

< umě<u>t</u> 0	know how to do sth.
< umí<u>rat</u> umřít, umř<u>e</u>, umřel = zemřít, zemř<u>e</u>, zemřel	die
< unavov<u>at</u> unav<u>it</u>	tire, make weary
< upozorňov<u>at</u> upozorn<u>it</u>	warn, alert
< uráž<u>et</u> (se) uraz<u>it</u> (se) pas.: uražen	offend
< určov<u>at</u> urč<u>it</u>	determine, fix
< usín<u>at</u> usn<u>out</u>, usn<u>e</u>, usnul	fall asleep
< uskutečňov<u>at</u> uskutečn<u>it</u>	realize, implement
< usmív<u>at</u> se usmát <u>se</u>, umě<u>je</u> se, usmál se	smile
< usnadňov<u>at</u> usnadn<u>it</u>	facilitate
< utíkat utéc<u>t</u>, uteč<u>e</u>, utekl	run away, fly from
< utírat utřít, utř<u>e</u>, utřel	wipe
< útoč<u>it</u> zaútoč<u>it</u>	attack
< utrác<u>et</u> utrat<u>it</u> pas.: utracen	spend
< uvádě<u>t</u> uvést, uved<u>e</u>, uvedl pas.: uveden	introduce; mention
< uvažov<u>at</u> (uváž<u>it</u>)	deliberate, cogitate
< uvědomov<u>at</u> si uvědomit <u>si</u>	be aware of
< uzdravov<u>at</u> se uzdrav<u>it</u> se	convalesce, recover
< uznávat uzn<u>at</u>	acknowledge, recognize

< **užívat** = **používat**
užit, užij_e, užil = **použit**, použi_je, použil use

V

< **vadit** komu obstruct, interfere
 0

< **váhat** hesitate
 (**zaváhat**)

< **varovat** koho (A) před kým/před čím (I) warn sb. against sb./sth.
 0

< **vařit** cook
 uvařit

< **vázat**, váž_e, vázal bind
 (**přivázat**, přiváží_e, přivázal)

< **vážit** (both transitive and intransitive) weigh (transitive)
 zvážit (transitive only)

< **vážit** weigh (intransitive)
 0

< **vážit si** koho/čeho respect, esteem
 0

< **vdávat se** get married (female)
 vdát se, vdá se, vdala se

< **vdechovat** breathe in
 vdechnout

< **večeřet** have a supper
 navečeřet se

< **vědět**, vím víš ví ... vědí, věděl know
 0

< **věnovat** komu co dedicate
 0

< **věnovat se** (komu)/čemu attend to, go in for
 0

<	věřit (uvěřit)	komu/čemu	believe
<	vést , vede , vedl 0	pas.: veden	lead
<	věšet pověsit	pas.: pověšen	hang (transitive)
<	větrat vyvětrat		air, ventilate
<	věznit uvěznit		imprison
<	vézt , veze , vezl 0	pas.: vezen	carry (car, train...)
<	vcházet vejít , vejde , vešel		enter
<	0 vejít se , vejde se , vešel se		get in, hold
<	vidět (uvidět)		see
<	viset 0		hang (intransitive)
<	vítat přivítat = uvítat		welcome
<	vítězit zvítězit		win
<	vládat vložit		put in, insert
<	vládnout , vládne , vládl 0		govern, rule
<	vlévat (se) vlít (se) , vlije , vlil		pour in, flow to
<	vnikat vniknout		penetrate, break into
<	vnímat 0		perceive
<	vodit 0		lead, conduct (<i>iterative</i>)
<	volat zavolat		call

<p> \angle volit zvolit </p>		elect
<p> \angle vonět (zavonět) </p>		smell good
<p> \angle vozt 0 </p>		carry (means of travel) (<i>iterative</i>)
<p> \angle vracet vrátit vrat'! pas.: vrácen </p>		give back, return
<p> \angle vracet se vrátit se </p>		come back, return
<p> \angle vraždit zavraždit pas.: zavražděn </p>		murder
<p> \angle vstávat vstát, vstane, vstal vstaň! </p>		rise, get up
<p> \angle vstupovat vstoupit kam </p>		enter (place) join (organization)
<p> \angle všimát si všimnout si koho/čeho </p>		notice
<p> \angle vybírat vybrat, vybere, vybral </p>		choose, pick out
<p> \angle vyčítat vyčíst, vyčte, vyčetl komu (D) co (A) </p>		reproach sb. for sth.
<p> \angle vydávat vydat </p>		give out; publish
<p> \angle vydechovat vydechnout </p>		breathe out
<p> \angle vydělavat vydělat </p>		earn, make profit
<p> \angle vyhazovat vyhodit pas.: vyhozen </p>		throw out
<p> \angle vyhlašovat vyhlásit pas.: vyhlášen </p>		proclaim, declare
<p> \angle vyhrávat vyhrát, vyhraje, vyhrál </p>		win
<p> \angle vyhýbat se vyhnout se komu / čemu </p>		avoid sb./ sth., get out of the way
<p> \angle vycházet vyjít, vyjde, vyšel </p>		go out; appear

<p> \angle vychovávat vychovat </p>		bring up, foster
<p> \angle vyjadřovat vyjádřit </p>		express
<p> \angle vyjednávat vyjednat </p>		negotiate
<p> \angle vykat komu 0 </p>		address sb. as “vy“
<p> \angle vykládat vyložit </p>		1: unload; 2: explain
<p> \angle vykrádat vykrást, vykrade, vykradl </p>		rob, pick
<p> \angle vyměňovat = měnit vyměnit </p>		(ex)change
<p> \angle vymírat vymřít, vymře, vymřel </p>		die out
<p> \angle vymlouvat se vymluvit se </p>		make false excuse
<p> \angle vymýšlet vymyslet </p>		think out
<p> \angle vynalézat vynalézt, vynalezne, vynalezl pas.: vynalezen </p>		invent
<p> \angle vynechávat vynechat </p>		leave out, omit
<p> \angle vynikat vyniknout </p>		excel
<p> \angle vypínat vypnout </p>		switch off
<p> \angle vyplácet vyplatit pas.: vyplacen </p>		pay out, pay off
<p> \angle vyplácet se vyplatit se </p>		be worth while
<p> \angle vyplňovat vyplnit </p>		fill in
<p> \angle vyprávět = vypravovat 0 </p>		narrate, tell
<p> \angle vypůjčovat si = půjčovat si vypůjčit si = půjčit si </p>		borrow

<p> \angle vyrábět vyrobit </p>		produce
<p> \angle vyřizovat vyřídít </p>	pas.: vyřízen	settle, clear
<p> \angle vyřizovat vyřídít </p>	komu (D) co (A)	deliver a message
<p> \angle vysílat vyslat </p>		send out
<p> \angle vysílat 0 </p>		broadcast
<p> \angle vyslovovat vyslovit </p>		pronounce
<p> \angle vystupovat vystoupit </p>		get out; appear
<p> \angle vysvětlovat vysvětlit </p>	komu (D) co (A)	explain
<p> \angle vytáčet vytočit </p>		turn out, dial
<p> \angle vyučovat 0 </p>		teach, give lessons
<p> \angle využívat využít, využije, využil </p>		make use of, utilize
<p> \angle vyvážet vyvézt, vyveze, vyvezl </p>		export
<p> \angle vyvíjet vyvinout </p>		develop
<p> \angle vyznačovat se 0 </p>	čím	be characterized by
<p> \angle (vyznávat se) vyznat se </p>	v čem	be acquainted with sth.
<p> \angle vyzývat vyzvat, vyzve, vyzval </p>		challenge, call
<p> \angle vzbouzet (se) = probouzet (se) vzbudit (se) = probudit (se) </p>		wake up
<p> \angle vzdávat se vzdát se, vzdá se, vzdal se </p>		give up
<p> \angle vzdělávat vzdělat </p>		educate

<	vzkazovat vzkázat, vzkáže, vzkázal	let know by message
<	vznikat vzniknout	originate, rise
<	vzpomínat vzpomenout, vzpomenu, vzpomněl/vzpomenul	recollect
<	vzrůstat vzrůst, vzroste, vzrostl	grow up, increase

Z

<	zabíjet zabít, zabije, zabil	kill
<	zabraňovat zabránit	komu (D) v čem (L) prevent sb. from doing sth.
<	zabývat se čím 0	deal with
<	začínat začít, začne, začal	start, begin
<	zahajovat zahájit	open, launch
<	zahrnovat zahrnout	include
<	zahýbat zahnout, zahne, zahnul	bend, turn
<	zachovávat zachovat	preserve
<	zachraňovat zachránit zachraň!	save, rescue
<	zajímat zajmout, zajme, zajal	pas.: zajat capture, take sb. prisoner

<	zajímat 0	To (N) mě (A) zajímá.	concern, interest <i>It's interesting for me.</i>
<	zajímat se 0	o co	be interested in
<	zajišťovat zajistit		ensure
<	zakazovat zakázat , zakáže, zakázal		prohibit, ban
<	zakládat založit		found, establish
<	zalévat zalít , zalije, zalil		water
<	záležet 0	na čem	matter
<	zaměřovat (se) zaměřit (se)	na co	concentrate on
<	zaměstnávat zaměstnat		employ
<	zametat zamést , zamete, zametl		sweep
<	zamykat zamknout	pas.: zamčen/zamknut	lock
<	zanikat zaniknout		become extinct
<	zapalovat zapálit		set fire, ignite
<	zápasit 0		fight, combat
<	zapínat zapnout		switch on
<	zapírat zapřít , zapře, zapřel		deny
<	zapisovat zapsat , zapíše, zapsal		write down, log
<	zaplavovat zaplavit		inundate
<	zapomínat zapomenout , zapomněl/zapomenul		forget

<p> \angle zaručovat zaručit </p>		guarantee
<p> \angle zařizovat zařídít </p>	pas.: zařízen	settle, arrange
<p> \angle zasahovat zasáhnout </p>		interfere, intervene
<p> \angle zásobovat zásobit </p>		supply
<p> \angle zastavovat (se) zastavit (se) </p>		stop, halt
<p> \angle zastupovat zastoupit </p>		substitute, deputize
<p> \angle zatáčet zatočit </p>		turn off
<p> \angle zatýkat zatknout </p>		arrest
<p> \angle zavádět zavést, zavede, zavedl </p>	pas.: zaveden	introduce, establish
<p> \angle závidět 0 </p>	komu	envy
<p> \angle zavírat zavřít, zavře, zavřel </p>	pas.: zavřen	close
<p> \angle záviset 0 </p>	na čem	depend on
<p> \angle zbavovat se zbavit se </p>	koho/čeho	get rid of
<p> \angle zbývat zbýt, zbude, zbyl </p>		remain, rest
<p> \angle zdát se, zdá se, zdál se 0 </p>		seem
<p> \angle zdokonalovat (se) zdokonalit (se) </p>		improve
<p> \angle zdravit pozdravit </p>		greet, salute
<p> \angle zdražovat zdražit </p>		raise price
<p> \angle zdržovat (se) zdržet (se) </p>		delay

<p> \angle zdůrazňovat zdůraznit </p>		stress, emphasize
<p> \angle zesilovat zesílit </p>		strengthen, amplify, tone up
<p> \angle zeslabovat zeslábnout </p>		weaken, tone down
<p> \angle zhasínat zhasnout </p>		switch off light
<p> \angle zhoršovat (se) zhoršit (se) </p>		worsen
<p> \angle získávat získat </p>		gain, acquire, profit
<p> \angle zjednodušovat zjednodušit </p>		simplify
<p> \angle zjišťovat zjistit pas.: zjištěn </p>		find out
<p> \angle (zklamávat) zklamat, zklame, zklamal </p>		disappoint
<p> \angle zkoumat prozkoumat </p>		investigate, inquire
<p> \angle zkoušet zkusit </p>		attempt, try
<p> \angle zkoušet vyzkoušet </p>		examine
<p> \angle zkracovat zkrátit pas.: zkrácen </p>		shorten
<p> \angle zlepšovat zlepšit </p>		improve
<p> \angle zlobit se rozzlobit se </p>		→ be angry → get angry
<p> \angle (zmeškávat) zmeškat vlak, přednášku ... </p>		miss (train, lecture ...)
<p> \angle zmiňovat se o kom/ o čem zmínit se </p>		mention sb/sth
<p> \angle znamenat 0 </p>		mean, signify
<p> \angle znát, zná, znal 0 </p>		know

<p> \langle znečišťovat znečistit pas.: znečištěn </p>	pollute
<p> \langle zneužívat zneužít, zneužije, zneužil </p>	misuse, abuse
<p> \langle znít, zní, zněl zaznít, zazní, zazněl </p>	sound
<p> \langle zodpovídat zodpovědět, zodpoví, zodpověděl otázky </p>	answer (questions)
<p> \langle zodpovídat za koho/za co 0 </p>	be responsible for sb./sth.
<p> \langle zouvat (se) zout (se), zuje (se), zul (se) </p>	take off one's shoes
<p> \langle zpívat zaspívat </p>	sing
<p> \langle zpomalovat zpomalit </p>	slow down
<p> \langle zprostředkovávat zprostředkovat </p>	mediate
<p> \langle způsobovat = působit způsobit </p>	cause, bring along
<p> \langle zrychlovat zrychlit </p>	speed up
<p> \langle ztěžovat ztížit </p>	make more difficult
<p> \langle ztrácet ztratit pas.: ztracen </p>	lose
<p> \langle ztotožňovat (se) ztotožnit (se) s kým/s čím </p>	identify with sb./sth.
<p> \langle zůstávat zůstat, zůstane, zůstal zůstaň! </p>	stay
<p> \langle zvat, zve, zval pozvat, pozve, pozval </p>	invite
<p> \langle zvažovat zvážit </p>	deliberate
<p> \langle zvedat zvednout </p>	lift, heave
<p> \langle zveřejňovat zveřejnit </p>	publish

- < **zvonit**
zazvonit ring
- < **zvykat si**
zvyknout si na koho/na co get accustomed to sb./sth.
- < **zvyšovat**
zvýšit heighten, raise

Ž

- < **žádat**
požádat request
- < **žalovat** = **obžalovávat**
zažalovat = **obžalovat** sue, complain
- < **žárlit** na koho (A)
0 be jealous of sb.
- < **žebrot**
0 beg
- < **ženit se** s kým
oženit se get married (male)
- < **žertovat**
(zažertovat si) joke
- < **žít, žije, žil**
0 live, be alive
- < **žvýkat**
0 chew

CZECH VERB ASPECT

Karel Tahal

Keywords: verb aspect, imperfective, perfective, monoaspective verbs, aspect and tense, prefixation, motion verbs, semantic characteristics, telic, atelic, lexical dependence, context dependence, duration, completion, recurrence, temporal clauses, English continuous forms

*

The linguistic term VERB ASPECT is often used even in other languages to indicate various characteristics of actions and states (e.g. the English opposition of simple vs. continuous). In spite of certain similarities, such distinctions cannot be confused with the category of aspect in Czech (and in other Slavonic languages). Verb aspect in Czech means distinguishing the opposition IMPERFECTIVE vs. PERFECTIVE.

Unlike the other grammatical categories of Czech verbs, aspect is an inherent property of a verb as a lexical unit. Every Czech verb (with marginal exceptions of bi-aspectual verbs) is either imperfective or perfective not only in a particular speech act, but even on the lexical level. This fact is reflected in the indiscriminate use of the terminology NEDOKONAVÝ VID vs. DOKONAVÝ VID (IMPERFECTIVE ASPECT vs. PERFECTIVE ASPECT) as well as NEDOKONAVÉ SLOVESO vs. DOKONAVÉ SLOVESO (IMPERFECTIVE VERB vs. PERFECTIVE VERB).

Mostly, there are two Czech verbs with identical lexical meaning.

One of them is called NEDOKONAVÉ SLOVESO (= IMPERFECTIVE VERB),
the other one DOKONAVÉ SLOVESO (= PERFECTIVE VERB).

The two verbs constitute an aspect pair (in Czech VIDOVÁ DVOJICE), e.g.:

psát	(imperfective)	}	<i>to write</i>
napsat	(perfective)		

The category of aspect is closely interrelated with the category of tense. The intrinsic temporal characteristics are illustrated in the following survey.

	INFINITIVE	MINULÝ ČAS (past tense)	PŘÍTOMNÝ ČAS (present tense)	BUDOUCÍ ČAS (future tense)
NEDOKONAVÉ (= IMPERFECTIVE)	psát	psal	píše	bude psát
DOKONAVÉ (= PERFECTIVE)	napsat	napsal	0	napiše

Comment on the chart:

- The perfective verb (= dokonavé sloveso) has no present tense. Its “present form“ refers to futurity. The auxiliary budu, budeš, bude ... can never be connected with the infinitive of any perfective verb.
- For topical present (i.e. states and events that refer to the “point now“) the only possible form is the imperfective verb (= nedokonavé sloveso).

(See also chapter 16 in A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE.)

FORMAL CHARACTERISTICS

Most Czech verbs come in aspect pairs, i.e. two lexical items corresponding to one verb in other (non-Slavonic) languages, e.g.

<	dávat dát	imperf. perf.	} <i>give</i>
<	kupovat koupit	imperf. perf.	} <i>buy</i>
<	překládat přeložit	imperf. perf.	} <i>translate</i>

Some verbs only occur as **monoaspective imperfective** (*imperfectiva tantum*), without any perfective counterpart, e.g.

<	bydlet 0	imperf.	<i>live (= reside)</i>
<	hledat 0	imperf.	<i>look for</i>
<	cestovat 0	imperf.	<i>travel</i>

Few verbs only occur as **monoaspective perfective** (*perfectiva tantum*), without any imperfective counterpart, e.g.

<	0 onemocnět	perf.	<i>fall ill</i>
<	0 obdržet	perf.	<i>obtain</i>

Bi-aspectual verbs (*obouvidová slovesa*), i.e. those functioning as both imperfective and perfective, e.g.

věnovat	imperf.+ perf.	<i>dedicate</i>
aktivovat	imperf.+ perf.	<i>activate</i>
emigrovat	imperf.+ perf.	<i>emigrate</i>

are rather unstable and, moreover, those that are borrowed from other languages sometimes form a new perfective verb, not entirely embodied in the aspectual system, e.g. **aktivovat** – (**zaktivovat**), = *activate*, **emigrovat** – (**vyemigrovat**) = *emigrate*.

(In our compendium, bi-aspectual verbs are treated as monoaspective imperfective.)

*

Complete aspect pairs are characteristic for most Czech verbs.

- The two verbs may differ in root vowels or consonants, e.g. *kupovat–koupit* = *buy*, *nahrazovat–nahradit* = *replace*, *překládat–přeložit* = *translate*.
- Rarely, the two verbs are suppletive, i.e. there is no morphonological similarity between the roots, e.g. *brát–vzít* = *take*.
- A very frequent formal relation is the prefixation of perfective verbs, e.g. *dělat–udělat* = *make, do*, *číst–přečíst* = *read*, *platit–zaplatit* = *pay*.

Remark on prefixation:

A prefix is not always a marker of perfective aspect. Apart from perfectivization, prefixes are used for word formation, i.e. lexical modification of both imperfective and perfective verbs, e.g. *přecházet–přejít* = *cross*, *přišívat–přišít* = *sew on*, *odvazovat–odvázat* = *unbind*, *vhazovat–vhodit* = *throw in*, *vyvěšovat–vyvěsit* = *hang out*, etc.
(See chapter 69 in A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE.)

In this connection, it may be useful to review the elementary aspectual situation of **motion verbs**:

(See chapters 17 and 68 in A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE.)

The unprefixated verbs of motion are monoaspective imperfective (= imperfectiva tantum). They do not indicate any direction of the movement. There is, however, a specific distinction that can be explained -in as simplified way- as “particular“ vs. “usual“ (sometimes known as “iterative“). This concerns especially the following verbs:

“particular occasion“					“usually“ (“iterative“)
inf.	present	past	future		(regular conjugations)
jít 0	jde	šel	půjde	<i>go, walk</i>	chodit 0
jet 0	jede	jel	pojede	<i>go (car, train ...)</i>	jezdit 0
nést 0	nese	nesl	ponese	<i>carry, bear</i>	nosit 0
vézt 0	veze	vezl	poveze	<i>transport (by car...)</i>	vozit 0
vést 0	vede	vedl	povede	<i>lead</i>	vodit 0
letět 0	letí	letěl	poletí	<i>fly</i>	létat 0
běžet 0	běží	běžel	poběží	<i>run</i>	běhat 0

The meaning of approaching, leaving, crossing, entering, etc. is expressed by means of the prefixes *při-*, *od-*, *pře-*, *v-* and others. The prefixed verbs come in regular aspect pairs, i.e.

< přicházet přijít	<i>come</i>	< odcházet odejít	<i>go away, leave</i>	etc.
< přijíždět přijet	<i>arrive</i>	< odjíždět odjet	<i>depart</i>	
< přinášet přinést	<i>bring</i>	< odnášet odnést	<i>carry away</i>	
< přivážet přivést		< odvážet odvézt		
< přivádět přivést		< odvádět odvést		
< přilétat přiletět		< odlétat odletět		
< přibíhat přiběhnout		< odbíhat odběhnout		

Even other verbs can be modified by prefixes in a similar way.
(See chapter 69 in A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE.)

*

Using a prefix as a means of perfectivization can bring about some problems in arranging the aspect pairs. Sometimes, the perfective verb can be formed by more prefixes, e.g.

< filmovat
zfilmovat = nafilmovat *shoot a film*

< malovat
namalovat = vmalovat *paint*

often used in different collocations, e.g. *namalovat obraz* = *paint a picture*, *vymalovat pokoj* = *paint a room*.

Sometimes, the prefix may form a “secondary imperfective“ verb, which results in two imperfective synonyms, e.g.

< růst = vrůstat
vrůst *grow*

< blížit se = přiblížovat se
přiblížit se *approach*

SEMANTIC CHARACTERISTICS

It should be kept in mind that language units, categories and constructions are mediated through human cognition. Semantic relations are sometimes fairly simple, sometimes more intricate. Thus, e.g. the grammatical category of number is essentially constructed on the distinction *one vs. more than one*, in spite of various specific discrepancies in a particular language. The category of verb tense is based on the general perception *present – past – future*, even if more elaborate systems of grammatical tenses exist in many languages.

The category of verb aspect is an abstraction of a higher degree, lacking any unambiguous foundation on the extralinguistic level.

There are no straightforward relations between the language category of aspect and the extralinguistic phenomena, nor is there any one-to-one correspondence between Czech and other (non-Slavonic) languages. A native Czech speaker uses the aspect intuitively, often not being able to tell whether the verb is imperfective or perfective. The aspect choice in a speech act is made subconsciously, in accordance with the speaker's personal view. Sometimes, more interpretations of an utterance are possible, depending on the overall situation.

The **imperfective** aspect (= nedokonavý vid) views the process as **ongoing, progressing**. The **perfective** aspect (= dokonavý vid) views the process as **complex, “without duration”**. Compare the following examples:

imperfective (nedokonavé):	Co jsi dělal včera?	<i>What did you do yesterday?</i> <i>What were you doing yesterday?</i> (i.e.: How did you spend your time?)
perfective (dokonavé):	Co ji udělal včera?	<i>What did you do yesterday?</i> (i.e.: What did you accomplish?)
imperfective (nedokonavé):	Včera jsem psal jeden článek.	<i>I wrote a paper yesterday.</i> <i>I was writing a paper yesterday.</i> i.e.: (only the activities are mentioned, not the result)
perfective (dokonavé):	Včera jsem napsal jeden článek.	<i>I wrote a paper yesterday.</i> (i.e.: the paper is finished)

Analogically, in the future:

imperfective (nedokonavé):	Zítří budu psát ten článek.	<i>I will write the paper tomorrow.</i> <i>I will be writing the paper tomorrow.</i> (i.e.: information about my intended activities, about the way I am going to spend the time)
perfective (dokonavé):	Zítří napišu ten článek.	<i>I will write the paper tomorrow.</i> (i.e.: I intend to write the whole paper.)

*

Aspectual oppositions can be observed in the past tense (dělal – udělal), future tense (bude dělat – udělá), infinitive (dělat – udělat), imperative (dělej – udělej), passive participle (dělán – udělán), passive adjective (dělaný – udělaný), verbal noun (dělání – udělání), transgressive (dělaje – udělav). Due to the defective conjugational pattern of perfective verbs, the distinctions cannot be applied to the topical present (*aktuální přítomnost*), i.e. events happening at the moment of speech.

The grammatical category of aspect is firmly rooted in vocabulary. The aspectual distinctions exist even in the lexical entry. A verb is either imperfective or perfective in all its grammatical forms (with the exception of somewhat marginal bi-aspectual verbs).

Aspect cannot be confused with the purely lexical clustering of verbs as ingressive, terminative, durative, etc., usually known under the German name of *Aktionsart* (in Czech *způsob slovesného děje*). Even such verbs are inevitably imperfective or perfective, i.e. perceived as either ongonig or complex, usually occurring in complete aspect pairs, e.g.

< rozbíhat se *start running*
 rozběhnout se

< dodělávat *finish doing*
 dodělat

where the ingressive stage of *running* and the terminative stage of *doing* can be expressed by both the imperfective and the perfective verb.

*

In principle, the two members of an aspect pair convey identical lexical meaning. Sometimes, however, one of them is slightly different.

E.g. in the aspect pair

< vidět *see*
 (uvidět)

the perfective form *uvidět* expresses the idea of *catching sight of*.

In the aspect pair

< váhat *hesitate*
 (zaváhat)

the perfective form *zaváhat* refers to a *momentary act of hesitation*.

The perfective verb in the pair

< plavat *swim*
 (zaplavat si)

can usually be felt as bearing a connotation of *pleasant experience of swimming*.

The lexical meaning of such perfective verbs is confined to certain specific features, and in speech acts they occurs less frequently than the corresponding imperfective verbs. (Our compendium places such perfective verbs in brackets, not discussing the reasons.)

Telic - atelic

Various aspectual shades are influenced by lexical semantics of a particular verb.

An important part is played by telicity – which is an inherent feature of the lexical meaning of a verb, not necessarily manifested overtly, and depending also on the context.

Telic verbs (sometimes called *conclusive verbs*) express processes that tend towards a goal. E.g. the event of *writing a letter* can be interpreted as a chain of minor actions, with an implicit beginning, followed by different stages of writing, tending towards the completion of *having written the letter*.

As examples of such verbs, we can mention

< psát write < opravovat < přijíždět
 napsat opravit přijet arrive

and many others.

We can imagine a person repairing a car – and then being either successful or unsuccessful. The perfective verb in Petr opravil to auto indicates a successful action, i.e. *Peter repaired / has repaired the car.* (= The car is in order now.) The imperfective verb in Petr opravoval to auto is focused on the person's activities, without saying anything about the result. The English continuous form *P. was repairing the car* may be more suitable here. If not only the information about the person's activities is relevant, but subsequently even the information about the result, it can be expressed explicitly, as either ... a podánilo se mu to = ... *and he succeeded*, or ... ale nepodařilo se mu to = ... *but he did not succeed*. The wording Petr opravoval to auto, ale neopravil ho, in spite of its stylistic clumsiness, expresses explicitly the distinction between incompleting and completed activities.

The perfective verb in Vlak přijel views the arrival of the train as a completed event, i.e. *The train arrived*, in the sense of reaching a destination.

The imperfective verb in Vlak přijížděl views the arrival of the train as an ongoing process, not mentioning the conclusion. There may follow the statement A pak se stalo to neštěstí, which indicates the incompleting of the process, i.e. the train has not successfully reached the station. *The train was arriving. And then the accident happened.*

The notion of *tending towards a goal, achieving a conclusion* may have different connotations, connected with the lexical semantics of a particular verb. The interplay of the grammatical meaning of aspect and the lexical-semantic telicity of a particular verb can sometimes affect the meaning of the members of an aspect pair in such a degree that the question of two lexical units may be posed. The verbs opalovat se–opálit se, for example, are treated as members of one aspect pair, and yet, the imperfective refers to the process of *sunbathing*, while the perfective indicates the result or consequence, i.e. *getting sun-tanned*. Contrasting the two verbs in one sentence sounds quite normal, e.g. Opalovala se dva dny, ale ještě se neopálila – *She was sunbathing for two days, but she has not got tanned yet*. Similarly, the aspect pair dohadovat se–dohodnout se in the sentence Dlouho se dohadovali, ale na ničem se nedohodli – *They were bargaining for a long time, but they did not achieve any agreement*. The same applies to the aspect pair bránit se *defend, resist* – ubránit se *resist successfully*, and some others.

The connotation of recurrence prevails also in the imperfective forms of some other verbs, e.g.:

< potkávat *meet*
potkat

< ztrácet *lose*
ztratit

and others.

The importance of context

The mentioned examples have shown that the grammatical category of aspect is influenced by the lexical meaning of a particular verb. Apart from being lexical-dependent, aspect is even context-dependent. **The lexical dependence** of the verb aspect is inherently rooted in the language system.

The context dependence is manifested in speech acts. The aspect choice by the speaker and its impact on the listener are determined by the interplay of general aspectual semantics, lexical semantics of a particular verb, and various circumstances of the context and situation. Verbal aspect potentially contains more components. Some of them may be highlighted and others suppressed in a speech act. It is not unusual for an utterance to be perceived in various ways.

E.g. the imperfective verb in the sentence

Vysvětloval mi to

can be interpreted as

- (a) laying stress on the duration of the process of explaining
- (b) the mentioned person's efforts of explaining it to me (probably with negative result)
- (c) the repeated events of explaining (the result being irrelevant)

The components are not mutually exclusive, all of them may be included, in accordance with the overall situation of a speech act. If the listener lacks sufficient background knowledge of the circumstances, the speaker's intention can sometimes be misinterpreted, and subsequent explicit explanation may be needed.

The perfective verb in the sentence

Vysvětlil mi to

can be interpreted as

- (a) global view of the act of explanation, with any duration irrelevant
- (b) successful result
- (c) singularity of the event of explanation – which, however, can be multiplied by explicit lexical data, e.g. *Vysvětlil mi to třikrát*.

Again, the components are not mutually exclusive, all of them may be included.

*

The following paragraphs try to display some of the factors that can modify the interpretation of aspectual oppositions.

The verbs in the sentences

(1-a) Dělala kávu

(1-b) Udělala kávu

make an aspect pair with identical lexical meaning, the difference being aspectual, both in the sense of *ongoing vs. complete* and *some duration vs. zero duration*.

In the sentences

(2-a) Dělala zkoušku

(2-b) Udělala zkoušku

the connotation of *ongoing vs. complete* in combination with the syntactic object *zkouška* (*exam*) is so strong that a crucial semantic difference is felt. The (a) sentence refers to *taking an exam*, while the (b) sentence reports *passing the exam*. In a real dialogue, it is probable that the response to the announcement Dělala zkoušku would be followed by the question A udělala ji? The aspectual contradiction in the complex sentence Dělala zkoušku, ale neudělala ji (= *She took the exam, but she did not pass*) is -linguistically- not illogical. (A similar aspectual contraposition *Dělala kávu, ale neudělala ji would sound strange.)

In the examples

(3-a) Učil mě němčinu

(3-b) Naučil mě němčinu

(3-c) Učil němčinu

the (a) sentence mentions him as a person who gave me German language lessons, without indicating whether I can or cannot speak German;

the (b) sentence implies my knowledge of German;

the (c) sentence presents him as a German language teacher.

An important part may be played by the singularity or plurality of a syntactic object. Compare the following sentences:

(4-a) Prodával auto.

(4-b) Prodal auto.

(4-c) Prodával auta.

(4-d) Prodal auta.

In connection with the singular object, the (a) sentence expresses the ongoing process of selling the car, whereas the (b) sentence refers to the total completed process, implying that the person in question is no longer the owner of the mentioned car.

The (d) sentence differs from (b) in the plurality of the cars.

The (c) sentence suggests either the same interpretation as the (a) sentence, differing only in the plurality of the objects of selling, or it may be understood as the expression of a series of repeated events. Apart from the connotations of *ongoing, and therefore not mentioning the completion*, another semantic component of the imperfective aspect is included, that of recurrence. Without any further context, the interpretation may be both *He sold his cars one after another*, and *Selling cars were his habitual activities*, e.g. in a car shop.

The notion of **recurrence**, as opposed to single events, often makes a component part of the aspectual opposition, e.g.

- (5-a) Potkával jsem ho na nádraží. (*I used to meet him at the station.*)
(5-b) Potkal jsem ho na nádraží. (*I met him at the station.*)

This can also be illustrated in the future tense, e.g.

- (6-a) Já vám budu podávat ty knihy. (i.e. passing the books one by one)
(6-b) Já vám podám ty knihy. (i.e. passing the books as a complex event)

as well as in connection with modal verbs, e.g.

- (7-a) Musím se dívat do slovníku.
(7-b) Musím se podívat do slovníku.

or in the imperative, e.g.

- (8-a) Zavírejte dveře.
(8-b) Zavřete dveře.

The opposition *recurrent events : single event* is one of **potential aspectual meanings** that can go hand in hand with the oppositions *progressing : completed* and *longer : shorter time-span*. In a speech act, some of these connotations **may be felt** as prevailing, in conformity with the lexical meaning of a particular verb and with the overall context.

Remarks on present tense:

The perfective aspect is unable to refer to topical present, i.e. events happening at the moment of speech. In certain situations, however, even a perfective verb can refer to repeated events, especially when accompanied by frequency adverbials, e.g.

- (9) Někdy udělám takovou chybu. *I sometimes make such a mistake.*
(10) Oni vždycky přijdou pozdě. *They are always late.*

The perfective verb is also used for expressing “timeless“ ability or capacity, e.g.

- (11) Tohle přečtu bez brýlí. *I can read this without eye-glasses.*
(12) Přeložíš to? *Are you able to translate it?*

Remarks on “completion“:

In certain contexts, even the imperfective aspect of telic verbs may express an event viewed as completed. It carries identical information as the perfective aspect, and moreover evokes a feeling of vividness. E.g.:

- (13-a) To jsem psal já. *It was me who wrote it.*
(13-b) To jsem napsal já. *-,,-*
- (14-a) Kdo vám to řikal? *Who told you that?*
(14-b) Kdo vám to řekl? *-,,-*

(15-a) <u>Bral</u> sis léky?	<i>Have you taken your medicine?</i>
(15-b) <u>Vzal</u> sis léky?	-,-
(16-a) Včera jsem <u>vstával</u> v sedm.	<i>I got up at seven yesterday.</i>
(16-b) Včera jsem <u>vstal</u> v sedm.	-,-

Aspect in temporal clauses

The choice of imperfective or perfective plays a prominent part in complex sentences, where the aspectual distinctions strongly influence the perception of temporal relations as either simultaneous or subsequent – as illustrated in the following examples.

imperfective imperfective	Když jsem psal ten článek, <u>poslouchal</u> jsem rádio. i.e.: two simultaneous events	<i>When (while) I was writing the paper, I was listening to the radio.</i>
imperfective perfective	Když jsem psal ten článek, někdo <u>otevřel</u> okno. i.e.: <i>writing</i> is a “background“ for the shorter action of <i>opening</i>	<i>When (while) I was writing the paper, somebody opened the window.</i>
perfective imperfective	Když jsem napsal ten článek, <u>překládal</u> jsem ho do angličtiny. i.e.: the first action finished, I was doing sth. else	<i>When I had written the paper, I was translating it into English.</i>
perfective perfective	Když jsem napsal ten článek, <u>přeložil</u> jsem ho do angličtiny. i.e.: having accomplished one action, I accomplished even the other one;	<i>When I had written the paper, I translated it into English.</i>

The same examples could analogically be transferred into the future – with an important difference concerning the conjunction: Instead of *když*, the future uses the conjunction *až*, e.g.:

imperfective imperfective	Až budu psát ten článek, <u>budu poslouchat</u> rádio.	<i>When (while) I write the paper, I will be listening to the radio.</i>
perfective perfective	Až napišu ten článek, <u>přeložím</u> ho do angličtiny.	<i>When (after) I have written the paper, I will translate it into English.</i>

(See also chapter 16 in A GRAMMAR OF CZECH AS A FOREIGN LANGUAGE.)

The extrinsic temporal interpretation of the above mentioned examples may be explained as the result of intrinsic temporal qualities of aspectual distinctions, especially the inability of the imperfective verb to express topical present, and the complex view of the perfective verb.

Remarks on “duration“

The aspect distinction is often interpreted as the inability of a perfective verb to express the duration of an event, and the impossibility to be combined with the question *jak dlouho* – *how long*. Essentially, this is correct – with some amendments.

It is not unusual to find sentences like

<u>Postavili</u> ten dům <u>za půl roku</u> .	<i>They built the house within six months.</i>
<u>Přečetl jsem</u> celou knihu <u>během dvou dnů</u> .	<i>I read the whole book in the course of 2 days.</i>
<u>Země se otočí</u> kolem své osy <u>za 24 hodin</u> .	<i>The Earth turns round its axis in 24 hours.</i>

Such constructions are enabled by the particular expressions that specifically refer to the time span or frequency of completed events (mostly the prepositions *za*, *během*, *v průběhu* ...). Neither here is it possible to ask **Jak dlouho postavili ten dům?* etc. The question should be *Za jak dlouho postavili ten dům?* (*within what time period*). The time specification in connection with the perfective verb does not express the view of duration, but the total time required for completing the event. Compare the following sentences:

	<u>Stavěli</u> ten dům <u>dva roky</u> .	imperf. + duration
impossible → *	<u>Postavili</u> ten dům <u>dva roky</u> .	* perf. + duration
	<u>Postavili</u> ten dům <u>za dva roky</u> .	perf. + total time

Even more conspicuous is a restricted number of perfective verbs that can express duration without any “special aids“. We can mention the verbs *čekat* – *počkat* = *wait*, *zůstatvat* – *zůstat* = *stay*, *nechávat* – *nechat* = *leave*, and a marginal group of a few monoaspective perfective verbs with the prefix *po-*, e.g. *posedět*, *postát*, *pohovořit*.

Examples (all of them containing perfective verbs):

Počkal jsem asi půl hodiny a pak jsem šel domů.
Zůstaneme v Praze dva dny.
Nechala si tu knihu doma víc než tři měsíce.
Chvíli jsme poseděli a pohovořili.

These few verbs go so far that they do enable the explicit use of the question *jak dlouho* = *how long*. Neither these verbs, however, could be connected with the temporal conjunction *zatímco* = *while* or *když* = *when*. It is impossible to say **Zatímco jsem počkal, ...**, **Zatímco jsme tam zůstali, ...**.

Instead of reasoning about “zero duration“, a modified wording would be more appropriate: A perfective verb cannot refer to events that express background for other events happening simultaneously. This seems to be the essential semantic feature of all perfective verbs, no matter whether the different events are expressed explicitly, as in our earlier mentioned sets of temporal sentences, or whether this concept is an implicit notion in the heads of the language users. It should be stressed again that aspect is a highly abstract language category. The Czech name for aspect is VID, which suggests its relation to the verb VIDĚT (= *see, view*).

ENGLISH CONTINUOUS FORMS AND CZECH ASPECT

Certain comparisons of Czech aspect to the English verb opposition *continuous* : *simple* can be made. Similarities are obvious in examples like

Někdo <u>otvíral</u> dveře.	Somebody <u>was opening</u> the door.
Někdo <u>otevřel</u> dveře.	Somebody <u>opened</u> the door.
<u>Ukazovala</u> na mě.	She <u>was pointing</u> at me.
<u>Ukázala</u> na mě.	She <u>pointed</u> at me.

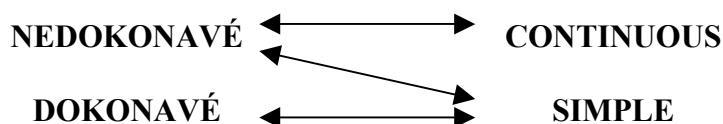
The English continuous forms can only have their Czech counterparts in the imperfective aspect (= nedokonavý vid). The continuous reference to temporary processes is incompatible with the complex view of the Czech perfective verb.

The Czech perfective aspect can only correspond to the English simple form. Its complex view is incompatible with the temporary reference of the continuous form.

The equivalence, however, is not unambiguous. The Czech imperfective aspect may correspond to the English simple form, and vice versa, e.g.

<u>Ukazovala</u> na mě.	She <u>pointed</u> at me.
Kdo ji <u>doprovázel</u> ?	Who <u>accompanied</u> her?

Mutual relations are illustrated in this diagram:

Examples:

(a) <u>Překládala</u> to do němčiny.	She <u>was translating</u> it into German.
(b) <u>Dívali se</u> na nás.	They <u>were looking</u> at us.
(c) <u>Přecházel</u> ulici.	He <u>was crossing</u> the street.
(d) <u>Budeme čekat</u> dole.	<u>We'll be waiting</u> downstairs.
(a) <u>Přeložila</u> to do němčiny.	She <u>translated</u> it into German.
(b) <u>Podívali se</u> na nás.	They <u>looked</u> at us.
(c) <u>Přešel</u> ulici.	He <u>crossed</u> the street.
(d) <u>Počkáme</u> dole.	<u>We'll wait</u> downstairs.

Mutual comparison between Czech aspect and the English opposition *simple* : *continuous* can be best made in the past tense. No comparison is possible on the level of topical present, due to the defective pattern of the Czech perfective verb. Expressing futurity may be complicated by using periphrastic constructions both in Czech and in English, often accompanied by various kinds of modality.

The English opposition *simple : continuous* is a purely grammatical category. It is a binary opposition, with the continuous as the marked member. It occurs in the present tense (*does : is doing*), present perfect (*has done : has been doing*), past (*did : was doing*), past perfect (*had done : had been doing*), future (*will do : will be doing*), future perfect (*will have done : will have been doing*). The distinction can also be observed in the passive voice (*is done : is being done ; was done : was being done*, etc.) The opposition does not exist in non-finite verb forms, i.e. gerund (*doing*), active participle (*doing*), passive participle (*done*). All the verb forms, both finite and non-finite, belong to the same lexical unit.

An English verb as a lexical unit is aspectually indifferent. The opposition *simple : continuous* is the matter of grammatical forms of one verb. The Czech aspect is inseparably connected with a particular verb as a lexical unit.

Every Czech verb (with the marginal exception of bi-aspectual verbs) in all its forms is inevitably either imperfective or perfective. The aspectual distinctions exist both in finite and in non-finite forms, i.e. infinitive (*dělat – udělat, prodávat – prodat, zavírat – zavřít*), imperative (*dělej – udělej, prodávej – prodej, zavírej – zavři*), passive participle (*dělán – udělán, prodáván – prodán, zavírán – zavřen*), as well as passive adjective (*dělaný – udělaný, prodáváný – prodáný, zavíráný – zavřený*).

(Bi-aspectual verbs, e.g. *věnovat, demonstrovat, resignovat*, are rather unstable and limited in number. In a speech act, even they function as either imperfective or perfective.)

The Czech verb bears the aspectual distinction even on the lexical level. In this sense, Czech aspect is a lexico-grammatical category. The lexical dependence of the grammatical aspect should not be confused with the purely lexical semantic clustering of verbs, such as ingressive, terminative, durative, momentary, etc. Even such verbs are either imperfective or perfective.

A foreign learner of English has to get acquainted with the way how to construct continuous verb forms. A foreign learner of Czech has to memorize two lexical items, i.e. the members of an aspect pair, and to learn their conjugation patterns. Even in case of monoaspectual verbs, it is necessary to know whether the verb is imperfective or perfective.
